

Лаврик М.П.

викладач кафедри іноземних мов

Сумський національний аграрний університет, Україна

аспірант

Сумський державний педагогічний університет, Україна

Особливості вступу іноземних громадян в університети Німеччини

Наприкінці ХХ століття у більшості країн Європейського Союзу з'являється нова концепція розвитку вищої школи, в якій провідними факторами стають інтернаціоналізація, конкуренція й орієнтація на покращення якості. В умовах інтернаціоналізації навчання іноземних студентів є невід'ємним компонентом вищої освіти. Значний позитивний досвід організації освіти іноземних громадян накопичено в Німеччині. Враховуючи інтерес іноземців до навчання в Німеччині, вважаємо доцільним проаналізувати умови вступу до німецьких вишів.

Зазначимо, що вища освіта Німеччини представлена низкою навчальних закладів, серед яких Universitaet (скорочено Uni), у тому числі технічні (Technische Universitaet), вищі спеціальні школи (Fachhochschule), а також різні спеціалізовані заклади вищої освіти, включаючи педагогічні, теологічні, музичні, художні, кінематографічні тощо. Спортсменів, журналістів і лікарів готують як на відповідних факультетах університетів, так і у декількох спеціалізованих навчальних закладах (Sporthochschule, Medienhochschule та ін.) [5].

Особливості та переваги вищої освіти в Німеччині

Вища освіта в Німеччині реалізується в два етапи. На першому, який триває 2 роки, проводиться викладання базових дисциплін, після закінчення яких проводиться контроль у вигляді іспитів. Наступні два роки викладаються предмети спеціалізації, які передбачають набуття та поглиблення знань з

обраного фаху та написання дипломної роботи. По закінченню спецдисциплін проводиться державний іспит.

Вища освіта в Німеччині викликає інтерес серед студентів з усіх куточків світу. Кількість іноземних студентів в Німеччині щорічно збільшується. Так, за даними служби академічних обмінів DAAD частка іноземних студентів в Німеччині на кінець 2018 року становить 236 тис. осіб, з них 9613 українців [2]. Зацікавленість іноземних громадян вищою освітою в ФРН зумовлене низкою переваг. Однією з головних є безкоштовність навчання для іноземних громадян за виключенням обов'язкових зборів (їх сума в середньому становить від 200 до 450 євро на рік).

Необхідно також зазначити, що окрім високоякісних освітніх послуг, в Німеччині на іноземців чекають сприятливі умови для проживання. Зокрема, під час навчання іноземні студенти мають можливість працювати, а після закінчення німецьких вищих навчальних закладів вони можуть залишатися в країні для пошуку постійного місця роботи (на це дається 18 місяців). Після двох років трудової діяльності в Німеччині іноземці мають право отримати посвідку на проживання. Ринок вакансій в Німеччині представлений багатьма пропозиціями. Іноземці, які здобули вищу освіту в Німеччині мають всі шанси отримати престижну роботу в цій розвиненій країні. Таким чином, навчання в німецьких закладах вищої освіти – це запорука якісної освіти та перспектива працевлаштування. Перелічені чинники зумовлюють вибір німецьких вишів як шлях до професійної самореалізації та успішного майбутнього. Тому доречно буде розглянути особливості вступу до ЗВО Німеччини.

Порядок вступу до німецьких закладів вищої освіти

В Німеччині право на отримання вищої освіти дають Hochschulzugangsberechtigung – документ, що видається після закінчення школи. Hochschulzugangsberechtigung на кшталт українського атестата. [3]. На відміну від багатьох країн, серед яких і Україна, загальна середня освіта в Німеччині триває 12-13 років. Відсутність однакових програм навчання – це перепона прямого вступу до німецького вишу.

Таким чином, виникає необхідність «вирівняти» 12 чи 13-річну систему вищої освіти. Для вирішення даної ситуації існує два шляхи: вступ до вітчизняного вузу з подальшим переведенням до обраного вищого навчального закладу в Німеччині або вступ до Studienkolleg – підготовчого відділення для іноземних слухачів. Зазначимо, що університети Німеччини працюють за Болонською системою навчання, що дає змогу пере зарахувати кредити і перевести студента-іноземця на навчання в Німеччині [1]. При цьому необхідно врахувати, що навчання має відбуватися за тим фахом, який студент буде вивчати у Німеччині.

Але вступ на так званий нульовий курс є більш пріоритетним для іноземців. Головною його перевагою є мовна підготовка та адаптація безпосередньо під час спілкування з носіями мови.

Варто зазначити, що вступ на мистецькі (творчі) спеціальності має свою специфіку. Для особливо обдарованих дітей процес зарахування може відбуватися спрощених шляхом, без дотримання формальних вимог. Для цього абітурієнти мають представити своє портфоліо або скласти іспит на творчу компетентність.

Незалежно від обраного фаху важливим залишається мовне питання – абітурієнт повинен володіти німецькою мовою на рівні B2-B1. Остаточне рішення про допуск до навчання завжди ухвалює вищий навчальний заклад, тому абітурієнту необхідно заздалегідь уточнити всю необхідну інформацію в міжнародному відділі обраного ними університету (або в міжнародних освітніх агенціях). На всі інші спеціальності зарахування до німецького вищу проводиться згідно з результатами іспиту Feststellungsprüfung. При вступі в німецький ВНЗ абітурієнт вже повинен мати сертифікат TestDaf 4, Goethe-Zertifikat C1, Telc B2 або інший еквівалентний сертифікат, що підтверджує високий рівень володіння мовою [4]. До цього іспиту Feststellungsprüfung готують в підготовчих коледжах (Studienkollegs) Німеччини. Передумовою для навчання на підготовчих курсах є обов'язкове володіння німецькою мовою на

рівні B1 відповідно до Загальноєвропейських рекомендацій. Аби отримати допуск до навчання у підготовчому коледжі, слід подати заяву на вступ.

Вища освіта в Німеччині перш за все характеризується якістю. Випускники німецьких вишів мають змогу працевлаштуватися до всесвітньо відомих компаній, що є неабияким стимулом до отримання вищої освіти в Німеччині. В результаті аналізу програм служб міжнародних академічних обмінів ми встановили, що ключовою вимогою до вступу іноземних студентів в університети Німеччини є відповідність освітнього рівня та вільне володіння німецькою мовою. Найбільшим попитом серед іноземців на шляху до вступу до німецьких вишів є навчання в підготовчих коледжах (Studienkolleg) з метою отримання знань з обраного фаху та підвищення рівня володіння мовою. Для вступу до підготовчих коледжів рівень володіння німецькою мовою повинен бути на рівні B1-B2. Очевидно, що саме суворі вимоги до мовної компетенції виступають запорукою якісної освіти та фундаментальних знань, які надають німецькі виші.

Список використаних джерел

1. Інформаційний довідник для студентів KudaPostupat [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://kudapostupat.ua/navchannya-v-nimechchyni/>
2. Навчання в Німеччині. Стипендії DAAD для України 2018-2019 [Електронний ресурс] // Інформаційний центр DAAD у Києві – Режим доступу до ресурсу: <http://academy.gov.ua/pages/dop/36/files/76a1ba0f-f546-4c7c-b25f-78a918707d3a.pdf>.
3. Навчання у Німеччині. Практичні поради для іноземних студентів. Третє видання [Електронний ресурс] // 3. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: https://www.daad-ukraine.org/files/2018/05/Studieren_in_DE_Ukrainisch-2017.pdf.
4. Особливості вступу в Німеччині та Австрії [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://albioneducation.com/ua/novosti/osobennosti-postupleniya-v-germanii-avstrii/>.

5. Університети Німеччини [Електронний ресурс] / – Режим доступу до ресурсу: <http://www.osvita.org.ua/abroad/edusystem/deu/university/>